

Utlåtande 2009:211 RII (Dnr 303-2369/2009)

Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inklusive taxa för skrymmande hushållsavfall m.m. samt slam och latrin att gälla från och med den 1 januari 2010

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande
Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inklusive taxa för skrymmande hushållsavfall m.m. samt slam och latrin fastställs, *bilaga 2*, att gälla från och med den 1 januari 2010.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Kommunerna har enligt miljöbalken (1998:808), 27 kap. §§ 4-6, rätt att ta ut renhållningsavgifter för att täcka de kostnader kommunen har för att uppfylla det lagstadgade renhållningsansvaret för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Avgifterna får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering uppmuntras.

Trafik- och renhållningsnämnden har den 10 november 2009 beslutat om taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inkl. taxa för skrymmande hushållsavfall m.m. samt slam och latrin. Taxan föreslås gälla från och med den 1 januari 2010.

För att täcka stadens kostnader för avfallshantering under 2010 föreslår trafik- och renhållningsnämnden att taxeuttaget ska uppgå till totalt 443,9 mnkr. I jämförelse med det prognostiserade taxeuttaget för 2009, i samband med tertiärrapport 2, om 438,0 mnkr är detta en ökning med 1,3 %. Enligt nämnden

beror ökningen på en förväntad ökning av mängden grovavfall och en ökning av kostnaden för underhåll av återvinningscentralerna. Driftkostnaderna för återvinningscentraler, ÅVC, har minskat med 5 mnkr till följd av den låga indexutvecklingen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att intäkterna till följd av föreslagen taxa för 2010 om 443,9 mnkr är betydligt lägre än intäktskravet kommunfullmäktige beslutat om i samband med budget för 2010, dvs. 481,9 mnkr. Detta innebär att staden behöver 38,0 mnkr lägre intäkter för att täcka stadens kostnader för avfallshanteringen under året. Stadsledningskontoret föreslår att justering av nämndens budget med anledning av detta får beaktas i samband med nämndernas verksamhetsplaner för 2010.

Mina synpunkter

Avfallsfrågorna utgör en betydelsefull del av Stockholms stads miljöpolitik. Avfall måste tas om hand så att det ger liten åverkan på miljön. Jag ser därför med tillfredsställelse på att taxan används som ett styrmedel för miljömässigt bättre alternativ vid hämtning av hushållsavfall och att valfriheten för kunderna ökar.

Sophantering är en fråga som berör alla stockholmare. Därför är det viktigt att Stockholms stad så långt som möjligt underlättar för medborgarnas hantering av avfall samt följer och stimulerar utvecklingen av miljöanpassade och kostnadseffektiva åtgärder inom avfallsområdet.

Fokus måste läggas på medborgarnas tillgänglighet till att bli av med sitt avfall. Det behövs en flexibilitet i hämtning av hushållsavfall. Den enskilda individens eget ansvar, behov och önskemål ska ligga till grund för taxorna. Det är också viktigt att staden, genom sina upphandlingar, säkrar att alla åtgärder är vidtagna för att undvika en försämring av medborgarnas tillgänglighet till avlämnande av avfall.

God tillgänglighet till återvinningscentraler är en viktig service till stockholmarna. Jag ser därför med förväntan på det arbete som pågår för att kommunernas hantering av återvinningscentralerna inte ska åstadkomma kommunarrester för medborgarna. Det är viktigt att berörda kommuner hittar ett gemensamt system som innebär att medborgarna, oavsett kommuntillhörighet, kan åka till närmaste återvinningscentral och lämna sitt avfall. Det är inte bara

en servicefråga utan också bra för miljön om sträckan då avfallet transporteras kan reduceras.

De gemensamhetsanläggningar som staden genom arbetsmiljöverkets krav är tvungna att begära av samfälligheter måste noga följas upp. Dispenssystem måste finnas att tillgå för enskilda personer som på grund av t.ex. ålder har svårt att röra sig och inte kan gå långa sträckor med sitt avfall.

Källsortering ska utvärderas och inriktas på system som uppmuntrar sortering av farligt avfall samt produkter där återvinningen är vedertaget effektiv. Taxan för insamlingen av matavfall från villor och flerfamiljshushåll föreslås vara oförändrad i krontal jämfört med år 2009. Insamlingen är delvis subventionerad, vilket jag anser nödvändigt för att uppnå stadens insamlingsmål. För flerfamiljshus uppgår subventionen till 40 procent i jämförelse med ordinarie taxa för hushållsavfall. Den separata insamlingen av matavfall från hushållen är frivillig, eftersom det bland annat är viktigt att väga in medborgarnas önskemål om enkel och hygienisk hantering av avfallet. Av stadens miljöprogram framgår det att insamlingen av matavfall koncentreras till restauranger och storhushåll där renheten är som bäst och därmed den bästa förutsättningen finns för att utvinna biogas ur avfallet.

Självkostnadsprincipen ska gälla och det är rimligt att intäkterna för avfallshanteringen motsvarar kostnaderna för att ta hand om stockholmarnas avfall. Taxeprincipen ska vara att varje års taxebudget ska vara i balans och ge ett nollresultat.

Jag välkomnar förslaget att öppna för yrkesutförares avfallshantering för privat företagsamhet. Genom detta kan insamlandet av hushållsavfall från verksamhetsutövare öka då det uppmuntrar till privat företagsamhet och kan därmed också leda till förbättrad service till medborgarna. Jag anser att påverkan på intäkterna under 2010 i och med frivalet är liten men vill påtala vikten av att följa upp förslaget inför 2011 års avfallstaxa.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Avfallstaxa 2010

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* (s) och *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Trafik- och renhållningsnämnden får i uppdrag att göra ett avfallstaxesytem som uppmuntrar till ökad källsortering och ökad insamling av matavfall
2. Därutöver anfördes följande:

Stockholm ligger långt efter den nationella målsättningen om omhändertagande av matavfall. Vi efterlyser incitament till ökad källsortering och ökad insamling av matavfall i förslag till ny avfallstaxa för hushållsavfall. Vi är övertygade att privatpersoner kan uppnå hög renhet i matavfall med rätt information och ett enkelt system. År 2015 ska 70 procent av matavfallet omhändertas och rötas. Matavfallet ska användas till framställning av biogas som det idag råder brist av vilket hämmar utvecklingen mot fler miljövänligare fordon.

Stadens insamling av farligt avfall behöver utökas kraftigt och göras mycket lättillgängligare för stockholmarna. Ett sätt är att utöka den mobila insamlingen som återkommande plockar upp farligt avfall i bostadsområden på utsatt dag och tid. Hämtkostnaden för att avhända sig farligt avfall behöver vara betydligt lägre.

Majoriteten lovade att det skulle skapas 100 nya återvinningsstationer under mandatperioden, varav ett flertal nedgrävda. Hittills har det endast tillkommit 17 stycken. De återvinningsstationer som finns i nuläget ovan jord är dåligt skötta och en samlingsplats för skadedjur och bristande hygien. Återvinningsgraden av tidningar och glas är högre i Stockholm än i övriga landet. Men det motsatta gäller för metall-, hårdplast- och pappersförpackningar Stockholms stad måste höja ambitionsnivån och införa incitament för medborgarna att öka källsorteringsgraden.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inklusive taxa för skrymmande hushållsavfall m.m. samt slam och latrin fastställs, *bilaga 2*, att gälla från och med den 1 januari 2010.

Stockholm den 2 december 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulla Hamilton

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Teres Lindberg, Mirja Rähä Järvinen* och *Abdo Goriya* (alla s), *Emilia Hagberg* (mp) och *Inger Stark* (v) med hänvisning till reservationen av (s) och (mp) i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av *Per Ankersjö* (c) enligt följande.

I Centerpartiet tycker vi att det är utmärkt att avfallstaxan används som ett ekonomiskt styrmedel i syfte att förbättra miljön. Detta förhållningssätt kan med fördel utvecklas ytterligare inom stadens verksamheter.

Efterfrågan på biogas växer stadigt i och med att allt fler biogasbilar rullar på våra gator. För att kunna möta behovet av mer biogas bör staden också vidga sitt förhållningssätt vad gäller insamlingen av hushållsavfall. Verksamheten med att via avfallskvagnar transportera matavfall till reningsverket för användning i biogasframställning bör till exempel utvecklas vidare, inte minst så att flerbostadshus kan involveras.

ÄRENDET

Kommunerna har enligt miljöbalken (1998:808), 27 kap. §§ 4-6, rätt att ta ut renhållningsavgifter för att täcka de kostnader kommunen har för att uppfylla det lagstadgade renhållningsansvaret för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Avgifterna får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering uppmuntras.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 november 2009 att anta taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inkl. taxa för skrymmande hushållsavfall m.m. samt slam och latrin, att gälla från och med 2010-01-01, i enlighet med förslag i bilaga till kontorets utlåtande.

Nämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Reservation anfördes av vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Mats Lindqvist (MP) och Kajsa Stenfelt (V) med hänvisning till sitt förslag om återremiss, *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 oktober 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

För att täcka stadens kostnader för avfallshantering under år 2010 föreslås taxeuttaget att uppgå till 443,9 miljoner kronor. I jämförelse med det av Trafik- och renhållningsnämnden antagna inriktningsärendet för taxa hushållsavfall 2010 är detta en sänkning av taxeuttaget med 26,9 mnkr.

Verksamhetens låga kostnadsutveckling jämfört med 2009 beror på lägre kostnader för nya insamlingsavtal, låg indexutveckling för övriga avtal samt bedömt slopande av skatt på förbränning av hushållsavfall. Det totala taxeuttaget beräknas öka från 438 mnkr år 2009 till 443,9 mnkr år 2010.

Bakgrund

Stockholms stad har enligt miljöbalken rätt att ta ut avgifter för att täcka de kostnader staden har för att uppfylla det lagstadgade renhållningsansvaret för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Jämfört med antaget inriktningsärende för taxa hushållsavfall vid Trafik- och Renhållningsnämndens möte 2009-08-18 har kostnader för insamling och behandling av hushållsavfall minskat med 13,8 mnkr till följd av nya insamlingsavtal, låg indexutveckling samt bedömningen i regeringens budgetproposi-

tion att skatten på förbränning av hushållsavfall slopas 1 oktober 2010.

Effekter av den av Naturvårdsverket föreslagna ändringen av definitionen av hushållsavfall, sk. Frival för verksamheter, då kontoret antar att beslut inte fattas om införande till den 1 augusti 2010. Om det mot förmodan införs till detta datum bedömer kontoret att konsekvenserna är måttliga för år 2010.

Driftskostnader för ÅVC-anläggningar har minskat med 5 mnkr pga den låga indexutvecklingen. Kostnadsökningen 2010 jämfört med prognos 2009 beror på en förväntad ökning av mängden grovavfall samt en ökad kostnad för underhåll av återvinningscentralerna.

Enligt bokslut 2008 uppgår avsättningskontot för balansering av intäkter och kostnader till 29,6 mnkr. Kontoret föreslår att tidigare beslutat uttag för 2009 omfattande 1,4 mnkr kvarstår. Med år 2009 prognostiserat överskott på 2,7 mnkr beräknas avsättningskontot uppgå till 30,9 mnkr vid 2009 år utgång.

Kontorets beräkning av utvecklingen för de kommande åren är

	2009	2010	2011	2012
Kostnader	451,5	456,2	-464,0	470,0
Taxeintäkter	-438,0	-443,9	-452,2	-457,2
Övriga intäkter	-13,9	-12,3	-11,8	-12,8

Analys och konsekvenser

Trafikkontorets förslag till taxa för år 2010 innebär liksom tidigare år en självfinansierad taxa. Inga abonnemang föreslås vara avgiftsfria för kunden. Taxan bygger på samma sätt som tidigare på att kunden debiteras för beställd behållarvolym eller faktisk hämtad vikt på avfallet. Dock gör kontoret bedömningen att en styrning via taxan när det gäller vissa abonnemangstyper är nödvändig för att på lång sikt säkerställa en trygg, stabil och kostnadseffektiv hämtning för våra avfallskunder.

I taxan har maskinell hämtning premierats i förhållande till manuell hämtning samt att taxan för hushållsavfall i kärl premieras framför hushållsavfall i säck. Avgifterna höjs något mer för abonnemang med gångväg längre än 50 meter samt för abonnemang med hämtningsfrekvens 5 gånger per vecka.

Matavfallsinsamling från villa- och flerfamiljshushåll är delvis subventionerad vilket kontoret anser är nödvändigt för att uppnå stadens antagna insamlingsmål i flerårsbudget och miljöprogram. Subventioneringen för matavfallsinsamling föreslås vara oförändrad jämfört med år 2009. För flerfamiljsfastigheter uppgår subventionen till 40 % i jämförelse med ordinarie taxa för hushållsavfall. För matavfall kommer ett 240 liters kärl med hämtning en gång per vecka kostar

732 kr jämfört med ett kärl med hushållsavfall där motsvarande hämtning kostar

1 224 kr. Matavfallsinsamlingen från en- och tvåfamiljsfastigheter föreslås få en taxa om 210 kr/år.

Taxehöjningen har principiellt utformats efter följande nivåer.

Hämttyp	Taxehöjning i %	Andel av taxa i %
Maskinell (t ex sopsug, komprimerade behållare, markbehållare)	2,7	11
Kärl, villa	2,4	14
Kärl, verksamhet och flerfamiljshus	3,6	23
Säck, verksamhet och flerfamiljshus	4,6	30
350-l säck	6,6	3
Komprimerande behållare	6,5	13
Lösmängd	6,5	3
Latrinkärl	8,0	0,1

Med nuvarande volymer beräknas de i bilaga 1 föreslagna nivåerna teoretiskt generera en intäkt på 450 mnkr. Övergång från manuella insamlingssystem till maskinella system beräknas minska intäkten med 6,1 mnkr. Det totala taxeuttaget 2010 uppgår därmed till 443,9 mnkr. Jämfört med 2009 års prognostiserade taxa på 438 mnkr medför förslaget en justering med 1,3 % till följd av ökade kostnader och 1,4 % på grund av lägre intäkter vid övergång från högtaxerade manuella behållartyper till maskinella insamlingssystem.

Taxor för grovavfall, slam, elavfall mm har ej indexerats utan kvarstår på 2009 års nivå.

Övriga förändringar sammanfattas i följande punkter:

- Farligt avfall, insamling från hushåll. Föreslagen taxa 165 kr per hämtning.
- Trånga grändområden som ej påbörjat förändring av hämtningssystem. Höjd

taxa i enlighet med fattat inriktningsbeslut 2009-08-18 i TRN.

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att Trafik- och renhållningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall för år 2010 i enlighet med detta förslag. Taxan ska gälla från och med 2010-01-01.

Slut

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 november 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Trafik- och renhållningsnämndens förslag till avfallstaxa för 2010 beräknas medföra intäkter uppgående till totalt 443,9 mnkr, vilket är en minskning med 0,3 mnkr i jämförelse med avfallstaxa för 2009.

Stadsledningskontoret konstaterar att intäkterna till följd av föreslagen taxa för 2010 om 443,9 mnkr är betydligt lägre än intäktskravet kommunfullmäktige beslutat om i samband med budget för 2010, dvs. 481,9 mnkr. Detta innebär att staden behöver 38,0 mnkr lägre intäkter för att täcka stadens kostnader för avfallshanteringen under året. Detta förklaras av trafik- och renhållningsnämnden av lägre kostnader till följd av nya insamlingsavtal, låg indexutveckling och en ytterligare förskjuten driftstart av ny återvinningscentral i Sätra till följd av en försenad tillståndsprocess. I beräkning av taxan har också konsekvenser av att skatten på förbränning av hushållsavfall slopas den 1 oktober 2010 medräknats, vilket beräknas medföra lägre kostnader om cirka 5 mnkr under 2010. Stadsledningskontoret föreslår att justering av nämndens budget med anledning av detta får beaktas i samband med nämndernas verksamhetsplaner för 2010.

Stadsledningskontoret anser det positivt att renhållningsavgifterna är utformade på sådant sätt att styrning mot en bättre arbetsmiljö och miljömässig hantering av avfall möjliggörs. Till exempel ökar avgiften för hämtning av kärl för verksamhet och flerfamiljshus med 3,6 % i jämförelse med 2009 medan hämtning av säck för verksamhet och flerfamiljshus ökar med 4,6 %.

Stadsledningskontoret kan konstatera att det föreligger en viss osäkerhet avseende intäktsutvecklingen under 2010 om Frival för verksamheter införs, vilket innebär att kommuner inte längre har ansvar för och ensamrätt att ta hand om företagsavfall som liknar hushållens avfall, s.k. jämförligt avfall. Trafik- och renhållningsnämnden bedömer påverkan på 2010 som liten men skulle i det fall frivalet införs från och med 1 augusti 2010 maximalt kunna uppgå till cirka 10 mnkr i lägre intäkter under året. Där emot bedöms detta medföra effekter från och med 2011.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inklusive taxa för skrymmande hushållsavfall m.m. samt slam och latrin, i enlighet med trafik- och renhållningsnämndens förslag enligt bilaga 2, att gälla från 1 januari 2010.

RESERVATIONER M.M.

Trafik- och renhållningsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Mats Lindqvist (MP) och Kajsa Stenfelt (V) enligt följande

1. Ärendet återremitteras
2. Förvaltningen får i uppdrag att göra ett avfallstaxesytem som uppmuntrar till ökad källsortering och ökad insamling av matavfall.
3. Därutöver anføres följande:

I förslaget till ny avfallstaxa för hushållsavfall finns ännu inga incitament för ökad källsortering. På grund av den brist på biogas som har uppstått i Stockholm, vilket allvarligt har hämmat utvecklingen mot fler miljövänligare fordon, så är det även av vikt att vidta ytterligare åtgärder för att samla in mer matavfall, för att göra biogas av.

Den lilla insamling som staden i dag bedriver för insamling av farligt avfall behöver utökas kraftigt och göras mycket lättillgängligare för stockholmarna.

Hämtkostnaden för att avhända sig farligt avfall behöver vara betydligt lägre. Problemet med farligt avfall är så allvarligt att till och med ett pantsystem för detta skulle behöva övervägas.